

Слава! — Чувамъ азъ да славятъ и поета. Слава —
за незабравата свидетелствена дума. . .
О присмѣхъ зълъ! Да ми звучи тя нивга не престава,
като обидна и жестока глума!

(„Славата на поета“)

Той е приведенъ (физически и душевно) подъ бремето на единъ постояненъ гнетъ: превива се подъ давящата сила на злото. И трагичното е, че това състояние на безизходностъ е за него една жива кошмарна действителностъ, не само мраченъ свѣтогледъ.

Безспорно, този мраченъ песимизъмъ има дълбоки лични мотиви. Въ него, обаче, сме склонни да видимъ не само чисто индивидуаленъ фактъ. Интересно е, че душевната криза, която настъпи у Яворова, следъ като изживѣ общественитѣ си „социалистически“ увлѣчения, съвпада съ разочарованието, що обхвана народническата ни интелигенция въ първитѣ години на сегашния вѣкъ. Върата, че народътъ бързо ще усвои и одѣлотвори новитѣ социални идеи, се оказа такава на наивни идеалисти. Несъмнено, Яворовъ може да бжде смѣтанъ и за изразителъ на настроенията у това поколѣние интелигентни у насъ.

Така индивидуалниятъ изразъ е сжщевременно и социаленъ. Нѣщо повече: той носи и нѣщо типично национално — Яворовата тежка горестъ не е ли изразъ и на събираната презъ столѣтията горчива мжка на народа ни, чиято пѣсень дори звучи като оплакване на мъртвецъ?

МАЛЧО НИКОЛОВЪ